

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

۱۱۵۲

شماره ترتیب چاپ

شماره چاپ سابقه

۳۵۰

شماره دفتر ثبت

دوره پنجم - سال سوم

۱۳۷۷ - ۱۳۷۸

تاریخ چاپ ۱۳۷۷/۳/۲۳

طرح

طرح اجازة تاسیس بانک تعاون

امور اقتصادی و دارایی و تعاون

کمیسیونهای ارجاعی

امور اداری و استخدامی

اداره کل قوانین

بسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

نظر به جایگاه بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بعنوان دومین بخش اقتصادی کشور در اصل (۴۴) قانون اساسی و بمنظور فراهم کردن زمینه‌های مناسب تحقق اهداف اصول (۴۳) و (۴۴) قانون اساسی و ماده (۱) قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران خصوصا اجتناب از کار فرمای مطلق شدن دولت، پیشگیری از تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص، تامین شرایط و امکانات کار برای همه بمنظور رسیدن به اشتغال کامل توسعه بیش از پیش مشارکت مردم در امور اقتصادی از طریق توسعه تعاونی‌ها ضروری و اجتناب‌ناپذیر بنظر می‌رسد.

علیرغم اینکه در قوانین بودجه سنواتی سهمی برای شرکتهای تعاونی منظور شده است محدودیت منابع و پیچ و خم بسیار روشهای اداری دستیابی و بهره‌مندی این تشکلهای به این منابع ناکافی را با کندی و سختی بسیار مواجه می‌کند.

تجربه موفق اکثر کشورهای جهان برای حمایت از این بنگاههای اقتصادی کوچک مردمی و توسعه آنها، سهل کردن دسترسی آنان به منابع اعتباری است که عمدتا از محل اندوخته‌های خود آنان یا افراد معتقد و علاقمند به ترویج تعاون تامین می‌گردد.

در حال حاضر بیش از ۴۸۰۰۰ شرکت تعاونی با حدود ۱۵ میلیون نفر عضو در بخشهای مختلف اقتصادی فعالیت می‌کنند و انتظار می‌رود که برای رشد و توسعه بیشتر اقتصادی و رهایی از وابستگی به درآمدهای نفتی حل معضلات تولید و ایجاد اشتغال برای جوانان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهها نقش و ماموریت مهم‌تری را بعهده بگیرند و از

ضروری‌ترین مقدمات این امر تامین بخشی از نیازهای اعتباری آنها از طریق بانک تعاونی است، لذا طرح اجازه تاسیس بانک تعاون بشرح زیر تقدیم می‌گردد.

غنی‌زاده - خباز - محمدیاری - محصل همدانی - سیدمرتضی نبوی - شاخصی -
خالقی - اسدالله رضوی - امانی - دانش جعفری - عاشوری - علی احمدی - پاک‌نژاد -
سرحدی‌زاده - موسوی اجاق - عظیمی - عسگری - بهمن اخوان و یک امضاء ناخوانا.

طرح اجازه تاسیس بانک تعاون

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در چهارچوب قوانین جاری کشور،
موجبات تشکیل بانک تعاون را بصورت غیردولتی و تحت مالکیت شرکتها، اتحادیه‌ها و
سایر تشکلهای تعاونی فراهم آورد.

تبصره ۱ - بانک تعاون می‌تواند با بخش خصوصی مشارکت نماید مشروط بر آنکه
در هیچ مقطع زمانی سهام تعاونیها کمتر از ۵۱٪ نباشد.

تبصره ۲ - دولت می‌تواند در جهت تقویت سرمایه بانک تعاون بصورت موقت و یا
دایم حداکثر ۱۰٪ سهام بانک تعاون را خریداری نماید. /ن

قسمت سوم - بانکداری

فصل اول - شرایط تأسیس بانک

ماده ۳۰. الف- تأسیس بانک و اشتغال بملیات بانکی و استفاده اذنام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری فقط طبق مقررات این قانون ممکن است .

ب - تشخیص عملیات بانکی با شورای پول و اعتبار میباشد .

ج - تأسیس بانک در ایران موقوف به تصویب اساسنامه آن بوسیله شورای پول و اعتبار و صدور اجازه از طرف بانک مرکزی ایران است .

د - مراجع ثبت شرکتها نمیتوانند تقاضای تأسیس بانکی را در ایران به ثبت برسانند مگر آنکه اجازه نامه بانک مرکزی ایران و رونوشت گواهی شده اساسنامه مربوط که بتصویب شورای پول و اعتبار رسیده است ضمیمه تقاضای ثبت شده باشد .

ه - هرگونه تغییر در اساسنامه بانکها بایستی بتصویب شورای پول و اعتبار برسد .

و - ایجاد یا تطویل شعبه یا بیاچه یا نمایندگی بانکها در داخل یا خارج کشور طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای پول و اعتبار برسد .
تبصره - بانکهایی که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده اند و اساسنامه آنها بامقررات این قانون مغایرت دارد مکلفند اساسنامه خود را حداکثر ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون بامقررات این قانون تطبیق دهند و آنرا بتصویب شورای پول و اعتبار برسانند .

ماده ۳۱. الف - تشکیل بانک فقط بصورت شرکت با مسئولیت محدود امکان پذیر است .

ب - مدیران و رئیس هیئت مدیره و شریک اصلی هیئت مدیره و سایر اعضای هیئت مدیره بانکهای ایرانی باید اذ اتباع ایران باشند .

ج - هر بانکی که بیش از چهل درصد سرمایه آن متعلق به اشخاص حقیقی اتباع خارجی یا اشخاص حقوقی خارجی باشد از نظر این قانون بانک خارجی محسوب میشود و تحت عنوان بانک خارجی به ثبت برسد .

د - از نظر این ماده هر شخص حقوقی که هفتاد و پنج درصد سرمایه آن متعلق باشخاص حقیقی یا حقوقی اتباع ایران نباشد خارجی تلقی میشود .
ه - بانکهای ایرانی نمیتوانند بیش از ۴۰ درصد سهام خود را به اتباع خارجی یا اشخاص حقوقی که ~~سرمایه آن متعلق به~~ ~~اتباع ایران نیست~~ منتقل

۷۵ درصد

نمایند . انتقال سهام بانکهای ایرانی بدونتهای خارجی مطلقاً ممنوع است .

وبالکیت بیش از چهل درصد از

سهام هیچ بانک ایرانی نمیتواند باشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی تعلق پیدا کند مگر بموجب قانون ۵

۵ - اذتایغ تصویب این قانون تاسیس بانکهای خارجی ومؤسسات اعتباری غیر بانکی خارجی که پمیلیات متعارف بانکی اشتغال میورزند فقط با تصویب مجلسین خواهد بود

مؤسسات اعتباری غیر بانکی مؤسساتی هستند که در عنوان خود ازانام بانک استناد نمیکند ولی به تشخیص بانک مرکزی ایران واسطه بین عرضه کنندگان و متقاضیان وجوه واعتبار میباشند و عملیات آنها درحجم ونحوه توزیع اعتبارات مؤثر است .

ماده ۳۲ - الف سرمایه بانکها فقط بصورت پول رایج کشور قابل پرداخت

است .

ب - حداقل سرمایه بانکهای ایرانی دویست میلیون ریال است که باید تماماً به بانک مرکزی ایران سپرده شده باشد .

حداقل سرمایه بانکهای خارجی دویست میلیون ریال است که باید تماماً قبل اذتسلیم تقاضای تاسیس در بانک مرکزی ایران سپرده شده باشد .

ج - بانک مرکزی ایران با تصویب شورای پول واعتبار میتواند مهلت پرداخت سرمایه تمهید شده بانکهای ایرانی را تعیین و برای اجراء بیانکها ابلاغ نماید .

د - بانک مرکزی ایران میتواند با تصویب هیئت وزیران حداقل سرمایه مذکور در بند ب را در مورد کلیه بانکها باد مورد بانکهایی که فعالیت آنها در رشته های مخصوصی است افزایش دهد .

فصل دوم - شرایط ونحوه فعالیت بانکها

ماده ۳۳ - الف میزان ونحوه ایجاد اندوخته قانونی بانکها وطرز استفاده ازان طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای پول واعتبار خواهد رسید تعیین خواهد شد اندوخته قانونی از ۱۵٪ سود ویژه سالانه کمتر و از ۲٪ بیشتر نخواهد بود .

اندوخته قانونی پس از آنکه بجزان سرمایه رسیده اختیاری است .

ب - در صورتیکه سرمایه بانکی بر اثر زیان از حداقل مقرر در این قانون کمتر شود باید بر اساس آئین نامه ای که در این مورد بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید سرمایه خود را تکمیل نماید .

ج - نحوه واسول حسابداری ودقتر داری بانکها بنحوی که ترازاننامه مربوط

نشان دهنده کلیه دارائیه‌ها و بدهیهای بانک باشد بوسیله شورای پول و اعتبار تعیین خواهند شد و بانکها مکلف به اجرای آن خواهند بود .

د - میزان استهلاك دارائیه‌های منقول و غیر منقول قابل استهلاك و هزینه‌های تاسیس و توسعه و همچنین میزان اندوخته‌های احتیاطی بانکها از طرف شورای پول و اعتبار تعیین خواهند شد و بانکها موظف به اجرای آن خواهند بود .

ه - بانکها مکلفند ترانزاکشن حساب سود و زیان خود را بگواهی حسابداران رسمی برسانند .

و - مدت زمان نگهداری اوراق بانکرگانی و اسناد و فائس بانکها بصورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها بملک یا قیلم یا نقلای آن بموجب آئین نامه‌ایکه بشعوب شورای پول و اعتبار خواهد رسید تعیین خواهد شد و این قیلم عکس و قیلمها و نقلای آن در دادگاهها پس از گذاشتن مهلت‌های مقرر در آئین نامه حکم اصولی استناد را خواهند داد .

ماده ۲۴ - انجام عملیات زیر برای بانکها ممنوع است :

۱ - خرید و فروش اوراق استقراضی .

۲ - معاملات غیر منقول جز برای بانکهایی که هدف آنها انجام معاملات غیر منقول است .

۳ - خرید سهام و مشارکت در سرمایه یک یا چند شرکت و یا خرید اوراق بهادار داخلی یا خارجی بحساب خودمیزانی بیش از آنچه بانک مرکزی ایران بموجب دستورهای آئیننامه‌های خاص تعیین خواهد کرد .

۴ - اعطای اعتبار به اعضای ارکان خود و مؤسساتی که اعضای مزبور در آن ذینفند و سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی بیش از آنچه بانک مرکزی ایران بموجب دستورهای آئین نامه های خاص تعیین خواهد کرد .

۵ - اعطای اعتبار با اعضای ارکان یا رؤسای ادارات و بازرسان بانک مرکزی ایران مگر با رعایت آئین نامه‌ایکه در این مورد بشعوب شورای پول و اعتبار خواهد رسید .

۶ - انتشار اوراق دایره‌های در وجه حامل .

تبصره - تسک غیر منقول برای استیفاء مطالبات یا برای تامین محل کار یا مسکن کارکنان بانک و مدیریت نسبت بان سابق شرايطی که بانک مرکزی ایران تعیین خواهد نمود مشمول معنویت موضوع بند ۲ این ماده نخواهد بود .

ماده ۲۵ - الف محکومین بمرقت، ارتشاء، اختلاس، خیانت در امانت کلاهبرداری، جعل و تزویر، صدور چک بی محل و ورشکستگی به تفسیر یا تقلب اهم

ازاینکه حکم ازداد گاههای داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد از تصدی اداره امور بانکها بهر عنوان ممنوع میباشد .

ب - مدیران و رؤسای هیچ بانکی نمیتوانند بدون اجازه بانک مرکزی ایران در بانک دیگری سهم یا ستمی داشته باشند .
ج - هر بانک در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آن متوجه مشتریان میشود مسئول و متعهد جبران خواهد بود .

مدیر عامل، رئیس هیئت مدیره، اعضاء هیئت عامل و اعضاء هیئت مدیره هر بانک نیز در مقابل صاحبان سهام و مشتریان مسئول خساراتی میباشد که به علت تخلف هر یک از آنها از مقررات و قوانین و آئین نامه های مربوط باین قانون یا اساسنامه آن بانک به صاحبان سهام یا مشتریان وارد میشود .

تیسره - مرجع صالح برای تشخیص و تطبیق احکام صادره ازداد گاههای خارجی در مورد بنده الف این ماده وزارت دادگستری است .

ماده ۳۶ - طرز تهیه و تنظیم ترانزاکشن و حساب سود و زیان بانکها و مؤسسات اعتباری از طرف بانک مرکزی ایران تعیین خواهد شد .

ماده ۳۷ - بانکها مکلفند مقررات این قانون و آئین نامه های متکی بر آن و دستورهای بانک مرکزی ایران را که بموجب این قانون یا آئین نامه های متکی بر آن صادر میشود و همچنین مقررات اساسنامه مصوب خود را رعایت کنند .

ماده ۳۸ - الف کلیه بانکهایی که در ایران کار میکنند ضو کانون بانکها شناخته میشوند .

ب - کانون بانکهای دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و بموجب اساسنامه ای که بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید اداره خواهد شد .

فصل سوم - ترکیب انحلال و ورشکستگی بانکها

ماده ۳۹ - در موارد زیر ممکن است بنا به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار و تصویب هیئت مرکب از نخست وزیر و وزیر امور اقتصادی و دارایی و وزیر دادگستری اداره امور بانک بهمه بانک مرکزی ایران واگذار شود یا ترتیب دیگری برای اداره بانک داده شود یا اجازه تاسیس بانک لغو شود :

الف - در صورتیکه مقامات صلاحیتدار بانک تقاضا نمایند .

ب - در صورتیکه بانک در مدت یکسال از تاریخ ابلاغ اجازه تاسیس عملیات خود را شروع نکند .

ج - در صورتیکه بانکی بدون عذر موجه فعالیت خود را برای مدتی متجاوز از یک هفته قطع کند .

د - در صورتیکه بانکی برخلاف این قانون و آئین نامه های متکی بر آن و دستورالعمل بانک مرکزی ایران که بموجب این قانون یا آئین نامه های متکی بر آن صادر میشود یا برخلاف اساسنامه مصوب خود عمل نماید .

ه - در صورتیکه قدرت پرداخت بانکی بخطر افتد یا سلب شود .

تبصره - بانکی که اجازه تاسیس آن لغو میشود از تاریخ الفاء اجازه تاسیس منقضی دستورالعمل بانک مرکزی ایران عمل خواهد کرد.

ماده ۴۰ - طرز اندازه بانک در موارد مذکور در ماده ۳۹ و نحوه الفاء اجازه تاسیس بموجب آئین نامه ای میباشد که بتصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین خواهد رسید .

ماده ۴۱ - الف در صورتیکه توقف باورشکستگی بانکی اعلام شود دادگاه قبل از هرگونه اتخاذ تصمیم نظر بانک مرکزی ایران را جلب خواهد کرد .
بانک مرکزی ایران از تاریخ وصول استعلام دادگاه باید نظرف یکماه قلمرو خود را کتباً به دادگاه اعلام دارد .

دادگاه با توجه بنظر بانک مرکزی ایران و دلایل موجود در پرونده تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد .

ب - تصفیه امور بانک ورشکسته با اداره تصفیه امور ورشکستگی میباشد .

ج - در تمام موارد انحلال و ورشکستگی بانکها تصفیه امور آنها با نظارت نماینده بانک مرکزی ایران انجام خواهد گرفت.

د - استرداد سپرده های پس انداز یا سپرده های مشابه تا میزان پنجاه هزار ریال در درجه اول و سپرده های حساب جاری و سپرده های ثابت تا همان مبلغ در درجه دوم بر کلیه تمهیدات دیگر بانکهای منحل شده یا ورشکسته و سایر حقوق میثاقه مقدم است .

ه - با انحلال یا ورشکستگی يك بانک نام آن از دفاتر اداره ثبت حذف خواهد شد.

فصل چهارم - مقررات کیفی و انتظامی

ماده ۴۲ - الف - خرید و فروش ارز و هرگونه عملیات بانکی كمسوجب

انتقال ارز یا تعهد ارزی گردد یا ورود یا خروج ارز یا پول رایج کشور بدون رعایت مقرراتی که بانک مرکزی ایران بموجب ماده ۱۱ این قانون مقرر میدارد ممنوع است. متخلفین بجزای نقدی تا معادل ۰/۰۵۰ مبلغ موضوع تخلف محکوم خواهند شد.

ب- تأسیس بانک و اشتغال به بانکداری بدون رعایت مقررات این قانون و استفاده از نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری ممنوع است.
مرکب به همیس تأدییی تا شصاه محکوم خواهد شد و در صورت اقتضاء دادستان سینواند بدرخواست بانک مرکزی ایران موقناً دستور تعطیل مؤسسه را تا تعیین تکلیف نهائی آن از طرف دادگاه بدهد.
تبصره - تعقیب کیفری در موارد فوق منوط بشکایت بانک مرکزی ایران است.

۴۳- بانکها و مؤسسات اعتباری که نسبتهای مقرر در بندهای ۲ و ۳ ماده ۶۵ و ماده ۱۴۰ را رعایت نکنند به تشخیص شورای پول و اعتبار مکلف به پرداخت میلی معادل ۰/۰۱۲ در سال نسبت به مبلغ مورد تخلف خواهند بود.
ماده ۴۴- تخلف از سایر مقررات این قانون و آئین نامه های آن و دستورات بانک مرکزی ایران که بموجب این قانون یا آئین نامه های آن صادر میشود موجب مجازاتهای انتظامی زیر خواهد بود:

- ۱- تذکر کتبی به مدیران یا متصدیان متخلف
- ۲- پرداخت میلی روزانه تا حد اکثر دوست هزار ریال برای ایام تخلف
- ۳- ممنوع ساختن بانک یا مؤسسه اعتباری غیر بانکی از انجام بعضی امور بانکی بطور موقت یا دائم.

«مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این ماده و صدور حکم به مجازاتهای انتظامی هیئت انتظامی بانکها خواهد بود که مرکب از نماینده دادستان کل و یک نفر از اعضای شورای پول و اعتبار با انتخاب شورویک نفر از اعضای شورای عالی بانکها با انتخاب شورای عالی بانکها، دبیر کل بانک سمت دادستان هیئت را خواهد داشت.»

- تبصره ۱- وجوه موضوع ماده ۴۳ و بند ۲ این ماده وسیله بانک مرکزی ایران از بانک یا مؤسسه مربوط وصول و بحساب درآمد عمومی منظور خواهد شد
- تبصره ۲- ترتیب رسیدگی و تشخیص تخلفات و تعیین هر یک از مجازاتهای

انتظامی برای تخلفات و ترتیب درخواست تجدیدنظر و طرز رسیدگی مجدد و اجرای تصمیمات هیئت رسیدگی و شورای پول و اعتبار مطابق آئین نامه‌ای خواهد بود که بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید

ماده ۴۵- کلیه قوانین و مقررات دیگر در مواردی که با این قانون منایرت دارد از تاریخ اجرای این قانون ملغی است و تا زمانی که آئیننامه‌های این قانون بتصویب نرسیده است آئین نامه‌های سابق مشروط بر اینکه بامفاد این قانون به تشخیص شورای پول و اعتبار معارض نباشد قابل اجرا خواهد بود